

Signed Copy

**YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN
(CYFYNGEDIG TRWY WARANT)**

ADRODDIADAU ARIANNOL

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR 2020

**(Rhif y Cwmni 3865538)
(Rhif Elusen 1078543)**

YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR

Cyflwyno'r ymddiriedolwyr eu hadroddiad ynghyd â'r cyfrifon wedi eu harchwilio am y flwyddyn yn diweddu 31 Rhagfyr 2020.

Prif Weithgaredd ac Adolygiad

Pwrpas Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn yw hyrwyddo a meithrin, yng Nghymru, addysg a hyfforddiant o'r iaith, diwylliant a llenyddiaeth Cymraeg. Gweithreda'r Cwmni yn bennaf yng Nghanolfan Iaith a Threftadaeth Genedlaethol Nant Gwrtheyrn ger Llithfaen ond hefyd cynhelir gweithgareddau mewn canolfannau eraill, pan yn briodol.

Manylion eraill

Rhif y Cwmni:	3865538	
Rhif yr Elusen:	1078543	
Swyddfa Gofrestredig:	Canolfan Genedlaethol Iaith a Diwylliant Nant Gwrtheyrn Llithfaen Pwllheli	
Archwilwyr:	Owain Bebb a'i Gwmni 32 Y Maes Caernarfon	
Bancwyr:	HSBC Pwllheli	Lloyds TSB Bangor
Cyfreithwyr:	Ellis Davies & Co. 27 Stryd Bangor Caernarfon	

Ymddiriedolwyr

Dan y Ddeddf Cwmnïau mae gan yr Ymddiriedolwyr yr un cyfrifoldebau â Chyfarwyddwyr. Mae Cyfarwyddwyr yr Ymddiriedolaeth yn cael eu hethol o'r aelodaeth yn flynyddol yn ystod y Cyfarfod Blynnyddol a'r aelodau a wasanaethodd yn ystod y flwyddyn ac ar hyn o bryd yw:-

Y Meddyg Carl Clowes	Jeff Williams-Jones (Ymddiswyddodd Gorffennaf 2020)
Phyllis Ellis (Ysgrifenydd)	Clive Wolfendale (Trysorydd)
Huw Jones (Cadeirydd)	Gwenda Griffith
Menna Jones (Is-gadeirydd)	Myrddin ap Dafydd
Ifor Gruffydd	Ann Hughes
Jo Iwan	

Prif Aelodau Staff

Mair Saunders - Prif Reolwr

Strwythur, Llywodraethu a Rheoli

Elusen gofrestredig a chwmni cyfyngedig trwy warant yw Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn, a gaiff ei lywodraethu gan Femorandwm ac Erthyglau'r Cwmni. Mae'r cyfrifon wedi eu paratoi yn unol â gofynion sy'n berthnasol i gwmni elusennol.

YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR - parhad

Strwythur, Llywodraethu a Rheoli - parhad

Mae aelodaeth Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn yn agored i unrhyw unigolyn neu gorff gyda diddordeb mewn hyrwyddo ei amcanion, sydd yn gwneud cais i'r cwmni elusennol ar y ffurflen briodol ac sydd yn derbyn cymeradwyaeth Ymddiriedolwyr yr Ymddiriedolaeth.

Mae gan y cwmni broses i anwytho ymddiriedolwyr newydd. Etholir aelodau a swyddogion i Fwrdd yr Ymddiriedolaeth yn y Cyfarfod Blyneddol. Mae Ymddiriedolwyr yr Ymddiriedolaeth (Y Bwrdd), nad ydynt yn fwy nag 11 mewn nifer, yn rheoli'r Cwmni Elusennol, ei eiddo a'i gronfeydd. Mae hawl gan y Bwrdd i gyfethol aelodau gyda gwybodaeth neu ddiddordeb arbennig mewn maes perthnasol. Gweithredir unrhyw strategaethau a fabwysiedir gan staff yr Ymddiriedolaeth. Cynhelir cyfarfodydd y Bwrdd o leiaf bedair gwaith y flwyddyn.

Mae asesiad risg llawn ar gyfer lechyd a Diogelwch wedi ei gwblhau.

Amcanion a Gweithgareddau

Amcanion y Cwmni yw meithrin addysg yng Nghymru ac i hyrwyddo addysg ac astudiaeth y cyhoedd yn yr iaith Gymraeg, llenyddiaeth a diwylliant Cymraeg ac i weithredu hyn mewn canolfan neu ganolfannau addas (rhai preswyl neu ddibreswyl) yng Nghymru. Bu holl weithgareddau'r Cwmni yn ystod 2020 yn unol â'r amcanion hyn.

Adroddiad ar Weithgareddau'r Flwyddyn

Roedd 2020 yn flwyddyn unigryw i Nant Gwrtheyrn, fel i bawb arall, oherwydd Covid-19.

O ddiwedd Mawrth ymlaen, bu'r safle ar gau am y rhan fwyaf o'r flwyddyn, ac eithrio pan laciwyd ar y cyfyngiadau ar gyfer misoedd yr haf.

O'r herwydd effeithiwyd yn ddifawr ar berfformiad ariannol yr Ymddiriedolaeth ac mae'r cyfrifon yn dangos hynny yn y golled am y flwyddyn o £151,886, o'i gymharu a'r gwarged o £232,534 a gafwyd yn 2019.

Er hynny, gallwn ymfalchïo fod y sefyllfa yn llai tywyll, a'r golled yn llai, nag y gallai fod wedi bod. Roedd nifer o ffactorau yn gyfrifol am hynny.

Sicrhodd cynllun Seibiant Llywodraeth y DU fod modd gwarchod swyddi'r mwyafrif llethol o'r staff. Aed ati i adnabod y swyddi hynny fyddai angen parhau i weithredu drwy'r cyfnod, gyda rhai'n dychwelyd yn rhan amser am gyfnodau, a chofrestrowyd mwyafrif y gweddill ar y cynllun hwn.

Bu'r Ganolfan Dysgu Cymraeg Cenedlaethol yn gefnogol iawn i ymdrechion ein hadran Addysg i addasu'n gyflym iawn i ddarparu gwersi arlein, yn hytrach na wyneb-yn-wyneb. Arbrowyd gyda dulliau dysgu a bydd y profiad hwn yn berthnasol a gwerthfawr ar gyfer y dyfodol. Llwyddwyd i sicrhau parhad cyfran sylweddol o'r arian grant disgwylidig.

Cyflwynwyd ceisiadau am grantiau Covid ar gyfer busnesau a chyrrff eraill lle roeddent ar gael, a chyfrannodd pob un o'r rhain at ostwng y golled anochel yn sgil cau'r caffi a chanslo pob priodas a chynhadledd. Cafwyd trafodaethau aeddfed gyda'r rhai oedd wedi gwneud trefniadau i ddod atom a bu'n bosibl cytuno ar ddyddiadau newydd yn 2021 a 2022 ar gyfer y mwyafrif.

Yn ystod y flwyddyn, cwblhawyd gwerthiant dau ddarn o dir ar Ynys Môn a gafwyd yn rhodd yn 2007 gan Ms Heulwen Richards. Roedd amgylchiadau penodol y ddau leoliad wedi creu cryn rwystrau yn flaenorol ar gyfer eu gwerthu, ond trwy ddyfalbarhad daethpwyd i ben â'r gwerthiannau gan olygu fod ein cronfa-wrth-gefn ar gyfer argyfwng yn cael ei gryfhau yr union adeg yr oedd ei angen. Hoffai'r Ymddiriedolaeth gofnodi unwaith eto ei diolch didwyll i Ms Richards am ei haelioni.

YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR - parhad

Adroddiad ar Weithgareddau'r Flwyddyn - parhad

Felly hefyd ei diolch i Mair Saunders, y Prif Reolwr, a'r tim bach fu'n cario'r baich trwm o sicrhau trefniadau priddol ar gyfer gwarchod, cynnal a datblygu'r safle, delio â chwsmeriaid dros y ffôn a'r we, cyflwyno'r ceisiadau am gymorth a pharatoi ar gyfer ail-agor a chau yn ôl y rheolau.

Gydag ail-agor rhannol ar gyfer haf 2021 ar y gorwel, gellir dechrau edrych ymlaen at gyfnod o weithredu mwy arferol, ond gyda'r parch angenrheidiol at y Covid a'r canllawiau synhwyrol sy'n dal i fod angen eu gweithredu. Mae tŷ Caerffili wedi ei ail-wampio'n sylweddol i greu lle teilwng ar gyfer pob priodasferch ddaw i'r Nant i ddathlu ei diwrnod mawr, ac mae gwaith ar droed i gyflwyno gwedd newydd ferwnol i rai o'r tai eraill, o gofio fod yna bellach 12 mlynedd wedi mynd heibio ers yr ail-adeiladu mawr diwethaf. Fe fydd yna atyniadau newydd hefyd - yr Hen Feddygfa o Lithfaen lle gellir clywed Dr Carl Clowes yn adrodd ei hanes o drin cleifion yno yn y 70au, a sut y ganwyd yno'r syniad o drawsnewid Nant Gwrtheyrn yn Ganolfan Iaith. Fe fydd yna gyflwyniadau fideo newydd i'w gweld yn y Ganolfan Dreftadaeth, ar hanes y Nant a hanes yr iaith Gymraeg.

Mae'n fwy anodd nag erioed rhagweld beth yn union fydd hanes y flwyddyn nesaf. Eisoedd collwyd traean ohoni, ond o gymryd na fydd tonnau ychwanegol o'r pandemig yn dod ar ein traws, rydym yn weddol hyderus y bydd yr awydd i ddod at ein gilydd, i fwynhau harddwch naturiol y Nant, i ddysgu'r iaith Gymraeg gydag athrawon ymroddedig, i gyd-ddathlu a chyd-drafod, oll yn golygu y bydd yna alw mawr am adnoddau a nodweddion unigryw Nant Gwrtheyrn unwaith yn rhagor.

Adolygiad Ariannol

Mae'r elusen wedi gwneud diffyg yn y flwyddyn hon o £151,886 (2019: gwarged - £232,534).

Polisi'r elusen ynglŷn â'r cronfeydd wrth gefn

Y mae'r Elusen wedi mabwysiadu polisi cronfa wrth gefn. Bydd y cwmni yn anelu i gadw mewn cronfa wrth gefn dau fis o gostau rhedeg cyfredol, gan geisio cynyddu'r gronfa i swm sydd yn gyfartal i bedwar mis o gostau rhedeg.

Datganiad Budd y Cyhoedd

Mae'r Bwrdd wedi ystyried adroddiad y Comisiwn Elusennau ynglŷn â Budd i'r Cyhoedd ac maent yn fodlon bod gweithgareddau'r elusen yn ystod y flwyddyn, fel y disgrifiwyd uchod, yn unol â'r prawf hwnnw.

Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Mae'r Ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn gyfarwyddwyr o'r cwmni at bwrpas cyfraith cwmni) yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwyr a'r adroddiadau ariannol yn unol â'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig (UKGAAP).

Mae cyfraith cwmni yn ei wneud yn ofynnol i Ymddiriedolwyr baratoi Adroddiadau Ariannol sydd yn rhoi golwg cywir a theg o sefyllfa ariannol y cwmni elusennol ac o'r adnoddau i mewn ac allan gan gynnwys incwm a gwariant o'r cwmni elusennol am y cyfnod hwnnw. Wrth baratoi'r adroddiadau ariannol, mae yn rhaid i'r Ymddiriedolwyr:-

- ddewis polisiâu cyfrifo addas ac yna eu gweithredu yn gyson.
- dilyn egwyddorion a gweithdrefnau sydd yn y SORP elusennau.
- gwneud penderfyniadau ac amcangyfrifon sydd yn rhesymol ac yn ddarbodus.
- datgan os yw Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig perthnasol wedi eu dilyn, yn amodol i unrhyw newid materol sydd wedi eu datguddio a'u hegluro yn yr Adroddiadau Ariannol, a
- paratoi adroddiadau ariannol ar sail bod y busnes yn parhau oni bai nad yw yn addas i gymeryd y bydd y cwmni elusennol yn parhau mewn busnes.

YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

ADRODDIAD YR YMDDIRIEDOLWYR - parhad

Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr - parhad

Mae'r Ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifo digonol sydd yn datgelu gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, sefyllfa ariannol y cwmni elusennol, ac i'w galluogi i sicrhau bod yr Adroddiadau Ariannol yn cydymffurfio â Deddf Cwmnïau 2006. Maent hefyd yn gyfrifol am sicrhau asedion y cwmni elusennol a thrwy hynny cymeryd camau rhesymol er mwyn atal a datgelu unrhyw dwyll neu anghysondeb arall.

Cyn belled a bod yr Ymddiriedolwyr yn ymwybodol:-

- nid oes unrhyw wybodaeth archwilio nad yw archwilwyr y cwmni elusennol yn ymwybodol ohono, ac
- y mae'r Ymddiriedolwyr wedi cymryd y camau sy'n ddyletswydd arnynt i sicrhau eu bod yn hysbys o unrhyw wybodaeth fyddai'n berthnasol i'r archwiliad, ac i sicrhau fod yr archwilwyr yn ymwybodol o'r wybodaeth hynny.

Mae'r adroddiad hwn wedi ei arwyddo ar ran y Bwrdd ar 8.6.21

gan:

X P. H. Ellis ..... Phyllis Ellis (Ysgrifennydd)

YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I AELODAU YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

Barn

Rydym wedi archwilio datganiadau ariannol Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Rhagfyr 2020 sy'n cynnwys Datganiad o Symudiadau Ariannol, Mantolen, a datganiad llif Arian a nodiadau ar y datganiadau ariannol, gan gynnwys crynodeb o bolisiau cyfrifyddu pwysig. Y fframwaith adrodd ariannol a ddefnyddiwyd i'w paratoi yw'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifyddu'r Deyrnas Unedig, gan gynnwys Safon Adrodd Ariannol 102: Y Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon (Arferion Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig).

Yn ein barn ni, mae'r datganiadau ariannol:-

- yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa'r Elusen ar y 31 Rhagfyr 2020 ac o'r adnoddau a ddaeth i law a'r defnydd o adnoddau am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- wedi cael eu paratoi'n briodol yn unol â'r Arferion Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig;
- wedi cael eu paratoi yn unol â gofynion Deddf Cwmnïau 2006.

Sail y farn

Rydym wedi cynnal ein harchwiliad yn unol â Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (y DU) (ISAs (y DU)) a'r gyfraith berthnasol. Caiff ein cyfrifoldebau dan y safonau hynny eu disgrifio ymhellach o dan adran cyfrifoldebau'r Archwilydd ar gyfer archwilio'r datganiadau ariannol yn ein hadroddiad. Rydym yn annibynnol ar yr Elusen yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'n harchwiliad ar ddatganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol [a'r darpariaethau sydd ar gael i gyrff bach, o dan yr amgylchiadau sydd yn nodyn 2 ar y datganiadau ariannol], ac rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Rydym yn credu bod y dystiolaeth archwilio rydym wedi'i chael yn ddigonol ac yn briodol er mwyn rhoi sail ar gyfer ein barn.

Casgliadau'n ymwneud â busnes byw

Nid oes gennym ddim i adrodd yn ei gylch yng nghyswllt y materion canlynol lle mae ISAs (y DU) yn ei gwneud yn ofynnol i ni roi gwybod i chi:-

- os nad yw defnydd yr ymddiriedolwyr o sail cyfrifyddu busnes byw wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol; neu
- os nad yw'r ymddiriedolwyr wedi datgelu yn y datganiadau ariannol unrhyw ansicrwydd o bwys a ganfuwyd a allai fwrw amheuaeth sylweddol dros allu'r Elusen i barhau i fabwysiadu'r sail cyfrifyddu busnes byw am gyfnod o ddeuddeng mis o leiaf o'r dyddiad pryd yr awdurdodir cyhoeddi'r datganiadau ariannol.

Gwybodaeth arall

Yr ymddiriedolwyr sy'n gyfrifol am yr wybodaeth arall. Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn yr adroddiad blynyddol, ac eithrio'r datganiadau ariannol a'n hadroddiad ni fel archwilydd arnynt. Nid yw ein barn ar y datganiadau ariannol yn cynnwys yr wybodaeth arall ac nid ydym yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd ar hynny, ac eithrio i'r graddau y gwnaed hynny'n benodol fel arall yn ein hadroddiad.

Yng nghyswllt ein harchwiliad o'r datganiadau ariannol, ein cyfrifoldeb ni yw darllen yr wybodaeth arall a, drwy wneud hynny, ystyried a oes anghysondeb o bwys rhwng yr wybodaeth arall a'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth rydym ni wedi'i chael yn yr archwiliad, neu a yw'n ymddangos bod camddatganiad o bwys yn yr wybodaeth arall. Os byddwn yn canfod anghysonderau o bwys neu gamddatganiadau o bwys tybiedig, mae'n ofynnol i ni bennu a oes camddatganiad o bwys yn y datganiadau ariannol neu gamddatganiad o bwys o'r wybodaeth arall. Ar sail y gwaith rydym wedi'i wneud, os byddwn yn dod i'r casgliad bod camddatganiad o bwys o'r wybodaeth arall hon, mae'n rhaid i ni adrodd ar y ffaith honno.

Nid oes gennym ddim i'w adrodd i'r perwyl hwn.

YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL I AELODAU YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

Barn ar faterion eraill a bennir gan Ddeddf Cwmnïau 2006

Yn ein barn ni, ar sail y gwaith a wnaed wrth gynnal yr archwiliad:-

- mae'r wybodaeth yn adroddiad yr ymddiriedolwyr (sy'n cynnwys yr adroddiad strategol ac adroddiad y cyfarwyddwyr) ar gyfer y flwyddyn ariannol y mae'r datganiadau ariannol wedi cael eu paratoi ar ei chyfer, yn gydnaws â'r datganiadau ariannol; ac
- mae adroddiad yr ymddiriedolwyr (sy'n cynnwys yr adroddiad strategol ac adroddiad y cyfarwyddwyr) wedi cael eu paratoi yn unol â'r gofynion cyfreithiol perthnasol.

Materion y mae'n ofynnol i ni adrodd arnynt drwy eithriad

Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth o'r Elusen a'i hamgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, dydyn ni ddim wedi dod o hyd i unrhyw gamddatganiadau sylweddol yn Adroddiad Blynnyddol yr Ymddiriedolwyr [gan gynnwys yr Adroddiad Strategol].

Nid oes gennym ddim i'w adrodd yng nghyswllt y materion canlynol lle mae'n ofynnol inni o dan Ddeddf Cwmnïau 2006 roi adroddiad i'chi os, yn ein barn ni:-

- nad oes cofnodion cyfrifyddu priodol wedi cael eu cadw, neu nad oes ffurflenni perthnasol i'n harchwiliad wedi cael eu cyflwyno gan ganghennau nad ydym wedi ymweld â nhw;
- nad yw'r datganiadau ariannol yn cytuno â'r ffurflenni a'r cofnodion cyfrifyddu;
- nad yw rhai o daliadau'r ymddiriedolwyr, a nodir yn y gyfraith, wedi cael eu datgelu; neu
- nad ydym wedi cael yr holl wybodaeth ac esboniadau sy'n angenrheidiol ar gyfer ein harchwiliad.

Cyfrifoldebau'r ymddiriedolwyr

Fel yr esboniwyd yn fwy manwl yn y datganiad o gyfrifoldebau ymddiriedolwyr [a nodwyd ar dudalen 3], mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol ac am fod yn fodlon eu bod yn rhoi darlun cywir a theg, ac am y rheolaeth fewnol sy'n angenrheidiol yn eu barn hwy er mwyn gallu paratoi datganiadau ariannol sydd ddim yn cynnwys camddatganiadau o bwys, boed o ganlyniad i dwyll neu gamgymeriad.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am asesu gallu'r Elusen i barhau fel busnes byw, gan ddatgelu, fel bo'n berthnasol, faterion sy'n gysylltiedig â busnes byw a defnyddio sail cyfrifyddu busnes byw oni fo'r ymddiriedolwyr un ai'n bwriadu diddymu'r Elusen neu roi'r gorau i weithredu, neu nad oes ganddynt unrhyw opsiwn realistig arall heblaw am hynny.

Ein cyfrifoldebau dros archwilio'r datganiadau ariannol

Ein hamcanion ni yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiadau o bwys, boed y rheini wedi'u gwneud drwy dwyll neu gamgymeriad, a rhoi ein barn ni ar ffurf adroddiad yr archwilydd. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISAs (y DU) bob amser yn dod o hyd i gamddatganiad o bwys pan fydd yn bodoli. Mae camddatganiadau'n gallu codi drwy dwyll neu gamgymeriad ac maent yn cael eu hystyried yn rhai o bwys os, yn unigol neu gyda'i gilydd, y byddai'n rhesymol disgwyl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae disgrifiad pellach o'n cyfrifoldebau dros archwilio'r datganiadau ariannol i'w ganfod ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol yn: [www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities]. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'n hadroddiad fel archwilydd.

YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

**ADRODDIAD YR ARCHWILYDD ANNIBYNNOL
I AELODAU YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN**

Defnyddio ein hadroddiad

Caiff yr adroddiad hwn ei wneud ar gyfer aelodau'r Elusen yn unig, fel corff, yn unol â Phennod 3, Rhan 16 o Ddeddf Cwmnïau 2006. Cyflawnwyd ein gwaith archwilio er mwyn i ni allu datgan wrth aelodau'r Elusen y materion hynny y mae'n ofynnol i ni eu datgan wrthynt mewn adroddiad archwilydd, ac i ddim pwrpas arall. I'r graddau mwyaf a ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn nac yn ysgwyddo cyfrifoldeb i neb, ac eithrio i aelodau'r Elusen fel corff, am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad hwn, nac am y farn a luniwyd gennym.

Rhys Harris
Prif Archwiliwr Statudol
Dros ac ar ran
Owain Bebb a'i Gwmni
Cyfrifwyr Siartredig ac Archwilwyr Statudol
32 Y Maes,
Caernarfon.

18/6/2021

YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

DATGANIAD O SYMUDIADAU ARIANNOL (INCWM A GWARIANT) A DATGANIAD O HOLL ENILLION/COLLEDION

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR, 2020

	Nodyn	Cronfeydd Anghyfyngedig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2020 £	Cyfanswm 2019 £
Incwm a Gwaddolion					
Rhoddion a Chymunroddion	5	2036	-	2036	12387
Gweithgareddau Elusennol	6	404898	-	404898	803171
Incwm Buddsoddiadol	7	6	-	6	12
Gweithgareddau Masnachol		469055	-	469055	791093
Cyfanswm Incwm		875995	-	875995	1606663
Gwariant					
Gwariant ar weithgareddau elusennol	8,9	1027881	-	1027881	1374129
Cyfanswm y gwariant		1027881	-	1027881	1374129
Incwm Net		(151886)	-	(151886)	232534
Trosglwyddiad rhwng cronfeydd		-	-	-	-
Symudiadau Net yn y Cronfeydd		(151886)	-	(151886)	232534
Cymodlannedd y Cronfeydd					
Cyfanswm y Cronfeydd d/y		3493305	228087	3721392	3488858
Cronfeydd y Cronfeydd c/y		3341419	228087	3569506	3721392

Mae'r datganiad hwn yn cynnwys holl enillion a cholledion cydnabyddedig y flwyddyn.

Mae'r cyfan o'r incwm a'r gwariant yn deillio o weithgareddau sy'n parhau.

YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

MANTOLEN

AR 31 RHAGFYR, 2020

	Nodyn	2020 £	2019 £
ASEDAU SEFYDLOG			
Asedau Gweladwy	17	3383323	3464411
Tir ac adeilad buddsoddiadol	18	229730	499230
		-----	-----
		3613053	3963641
		-----	-----
ASEDAU CYFREDOL			
Stoc	19	13624	17251
Dyledwyr	20	90196	126697
Arian yn y banc ac mewn llaw		848851	574533
		-----	-----
		952671	718481
CREDYDWYR - symiau'n daladwy o fewn blwyddyn	21	(449149)	(347206)
		-----	-----
(CREDYDWYR)/ASEDAU CYFREDOL NET		503522	371275
		-----	-----
CYFANSWM ASEDAU LLAI CREDYDWYR CYFREDOL		4116575	4334916
CREDYDWYR - symiau'n daladwy ar ôl blwyddyn	22	(547069)	(613524)
		-----	-----
ASEDAU NET		3569506	3721392
		=====	=====
CRONFEYDD			
Cronfeydd Anghyfyngedig		3341419	3493305
Cronfeydd Cyfyngedig		228087	228087
		-----	-----
	25	3569506	3721392
		=====	=====

Mae'r cyfrifon wedi eu mabwysiadu gan Fwrdd yr Ymddiriedolwyr ac wedi eu harwyddo ar ran y Bwrdd ar 7^{fed} Mehefin 2021 gan:

..... Huw Jones (Cadeirydd)

Mae'r nodiadau ar dudalennau 11 i 21 yn ffurfio rhan gyflawn o'r cyfrifon hyn.

YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

DATGANIAD LLIF ARIAN

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU'R 31 RHAGFYR, 2020

	2020 £	2019 £
Llif arian o weithgareddau gweithredol		
Incwm net	(151886)	232534
Addasiad ar gyfer:		
Dibrisio asedau dirweddol	125389	119814
Elw ar warediadau asedau	(75547)	(542)
Llôg a dderbyniwyd ac incwm tebyg	(6)	(12)
Llôg a dalwyd a chostau tebyg	12676	17010
Costau/(incwm) wedi cronni	-	30310
Newidiadau mewn:		
Stoc	3627	1693
Dyledwyr masnachol a dyledwyr eraill	36501	(19809)
Credydwyr masnachol a chredydwyr eraill	102105	(45984)
	-----	-----
Arian a gynhyrchwyd o weithgareddau	52859	335014
Llôg a dalwyd	(12676)	(17010)
Llôg a dderbyniwyd	6	12
	-----	-----
Arian net o weithgareddau gweithredol	40189	318016
	=====	=====
Llif arian o weithgareddau buddsoddi		
Pryniant asedau sefydlog	(44301)	(167264)
Incwm gwarediadau asedau	345047	542
	-----	-----
Defnydd net arian ar weithgareddau buddsoddiadol	300746	(166722)
	=====	=====
Llif arian o weithgareddau cyllidol		
Taliadau ar fenthyciadau	(66617)	(66655)
	-----	-----
Arian net/(defnyddiwyd) o weithgareddau cyllidol	(66617)	(66655)
	=====	=====
Cynnydd net mewn arian ar hyn sy'n cyfateb i arian	274318	84639
Arian a'r hyn sy'n cyfateb i arian ar ddechrau'r flwyddyn	574533	489894
	-----	-----
Arian a'r hyn sy'n cyfateb i arian ar ddiwedd y flwyddyn	848851	574533
	=====	=====

Mae'r nodiadau ar dudalennau 11 i 21 yn ffurfio rhan gyflawn o'r cyfrifon hyn.

YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR, 2020

1. Gwybodaeth Cyffredinol

Mae'r elusen yn gwmni preifat yn gyfyngedig trwy warant ac yn elusen a gofrestrwyd yng Nghymru a Lloegr. Cyfeiriad y swyddfa gofrestredig yw Canolfan Nant Gwrtheyrn, Nant Gwrtheyrn, Llithfaen, Pwllheli, Gwynedd, LL53 6NL.

2. Datganiad o Gydymffurfiad

Mae'r Datganiadau Ariannol yma wedi eu paratoi yn unol ag FRS 102, 'The Financial Reporting Standard applicable in the UK and the Republic of Ireland', a'r 'Statement of Recommended Practice' sy'n berthnasol i elusennau sy'n paratoi eu cyfrifon yn unol ag FRS 102 yn y Deyrnas Unedig a Gweriniaeth Iwerddon (SORP Elusennau (FRS 102)) a Deddf Elusennau 2011.

3. Polisiau Cyfrifo

Sail Paratoi

Mae'r datganiadau ariannol wedi eu paratoi o dan y confensiwn cost hanesyddol wedi eu haddasu gan ail brisiad mewn rhai asedau, rhwymedigaethau ac eiddo buddsoddiadol, wedi eu mesur yn ôl gwerth teg trwy'r Cyfrif Incwm a Gwariant.

Busnes Hyfyw

Nid oes unrhyw ansicrwydd ynglŷn â gallu'r elusen i barhau mewn busnes.

Dyfarniadau a phrif ansicrwydd parthed amcangyfrifon

Wrth baratoi'r Adrodiadau Ariannol mae'n rhaid i'r rheolwyr wneud dyfarniadau, amcangyfrifon a phenderfyniadau sy'n effeithio ar y ffigyrau a adroddwyd. Mae'r amcangyfrifon a'r dyfarniadau yma yn cael eu hadolygu yn gyson ac maent wedi eu seilio ar brofiad a ffactorau eraill gan gynnwys disgwyliadau o ddigwyddiadau yn y dyfodol y credir eu bod yn rhesymol o dan yr amgylchiadau.

Cyfrifo ar gyfer y cronfeydd

Mae'r cronfeydd anghyfyngedig ar gael i'w defnyddio ar ddisgresiwn yr Ymddiriedolwyr er mwyn hybu nôd elusennol y cwmni.

Mae cronfeydd penodedig yn gronfeydd anghyfyngedig sydd wedi eu clustnodi gan yr Ymddiriedolwyr ar gyfer pwrpas penodol yn y dyfodol.

Mae cronfeydd cyfyngedig wedi eu cyfyngu yn ôl eu defnydd gan ddymudiad y sawl a wnaeth y rhodd ac maent yn disgyn i fewn i un o ddau ddosbarth, sef cronfeydd cyfyngedig neu cronfeydd cymunroddion.

YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL - parhad

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR, 2020

3. Polisiau Cyfrifo - parhad

Cronfeydd i fewn

Mae cronfeydd i fewn yn cael eu cynnwys yn y Datganiad o Symudiad Ariannol pan mae'r hawl i'r incwm wedi ei basio i'r elusen. Mae'r polisiau penodol canlynol yn cael eu dilyn:-

- mae incwm o rhoddion a grantiau yn cael ei gydnabod pan mae yna dystiolaeth o'r rhodd ac mae posib ei fesur mewn modd dibynadwy.
- mae incwm o cymunroddion yn cael ei gydnabod pan mae'n debygol bod yr hawl i'w dderbyn wedi ei gytuno.
- mae incwm o nwyddau a roddwyd yn cael ei fesur yn ôl gwerth teg y nwyddau hynny heblaw ei fod yn anymarferol i'w fesur yn y modd yma, ac yn y sefyllfa yma mae'r gwerth a roddir arnynt yn deillio o'r cost i'r rhoddwr neu amcangyfrif o'i gwerth o'u gwerthu. Mae cyfleusterau a roddwyd a gwasanaethau yn cael eu cydnabod yn y cyfrifon os oes posib eu mesur mewn modd dibynnol. Nid oes unrhyw werth yn cael ei rhoi ar lafur gwirfoddolwyr.
- mae incwm o gytundebau ar gyfer darparu gwasanaethau yn cael ei gydnabod wrth i'r cytundeb cael ei wireddu. Mae hwn yn cael ei drin fel cronfeydd anghyfyngedig heblaw bod yna amod bod yn rhaid i'r incwm cael ei ddefnyddio at bwrpas penodol, ac yn y sefyllfa yma mae'n cael ei drin fel cronfa cyfyngedig.

Adnoddau a wariwyd

Mae gwariant yn cael ei gydnabod fel mae'r cost yn cronni. Mae gwariant yn cynnwys unrhyw Treth ar Werth nad oes posib ei hawlio yn ôl yn gyfan gwbl ac mae'n cael ei ddosbarthu o dan y penawd y mae'r gweithgaredd yn perthyn iddo:-

- mae gwariant ar godi arian yn cynnwys y gweithgareddau codi arian, digwyddiadau, gweithgareddau masnachu an-elusennol a gwerthiant o nwyddau a dderbyniwyd.
- mae gwariant ar weithgareddau elusennol yn cynnwys y cyfan o gostau'r elusen o gwrdd â nŵd yr elusen, ac mae rhain yn cynnwys costau cefnogol a llywodraethol yr elusen sydd wedi eu dosrannau i'r gweithgareddau elusennol.
- mae gwariant arall yn cynnwys gwariant nad yw'n berthnasol i godi arian nac i weithgareddau elusennol.

Mae costau yn cael eu dosrannu i gategorïau sy'n adlewyrchu defnydd yr adnodd. Mae costau uniongyrchol ar gyfer gweithgaredd unigol yn cael eu dosrannu'n uniongyrchol i'r gweithgaredd hwnnw. Mae costau sydd yn gyffredin i fwy nac un gweithgaredd yn cael eu dosrannu ar sail rhesymol a chyson.

Lesau gweithredol

Mae taliadau lês yn cael eu cydnabod fel cost dros gyfnod y lês ar sail llinell syth.

YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL - parhad

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR, 2020

3. Polisiau Cyfrifo - parhad

Asedau Sefydlog

Mae asedau sefydlog yn cael eu cofnodi yn wreiddiol yn ôl eu cost, ac yna maent yn cael eu nodi yn ôl eu cost llai dibrisio a cholledion amhariad. Mae unrhyw asedau sefydlog sydd wedi eu hail brisio yn cael eu cofnodi yn ôl eu gwerth teg ar ddyddiad yr ail brisiad, llai dibrisio ac unrhyw colledion amhariad.

Dibrisio

Mae dibrisio yn cael ei ddarparu er mwyn ysgrifennu i ffwrdd cost neu gwerth ased llai ei werth gwaddodol dros ei oes economaidd fel a ganlyn:-

Safle'r Nant	-	1% - 10% llinell syth
Offer	-	5% - 20% llinell syth

Buddsoddiadau

Mae buddsoddiadau ecwiti sydd heb eu rhestru yn cael eu cofnodi yn ôl eu cost gwreiddiol ac yna maent yn cael eu cofnodi yn ôl eu gwerth teg. Os nad oes posib mesur gwerth teg yna maent yn cael eu cofnodi yn ôl eu cost llai amhariad.

Mae buddsoddiadau sydd wedi eu rhestru yn cael eu mesur yn ôl eu gwerth teg gyda'r newidiad yn y gwerth teg yn cael ei gofnodi fel incwm neu gwariant.

Eiddo buddsoddiadol

Mae eiddo buddsoddiadol yn cael ei gofnodi yn wreiddiol yn ôl ei gost sydd yn cynnwys cost prynnu ac unrhyw gostau uniongyrchol.

Mae eiddo buddsoddiadol yn cael ei ail brisio i'w gwerth teg ar pob diwedd flwyddyn ac mae unrhyw symudiad yn y gwerth teg yn cael ei gydnabod fel incwm neu gwariant.

Stoc

Mae stoc yn cael ei fesur yn ôl cost neu ei werth o'i werthu pa'r un bynnag yw'r isaf.

4. Cyfyngedig trwy Warant

Mae Ymddiriedolaeth Nant Gwrtheyrn yn elusen cofrestredig ac yn gwmni cyfyngedig trwy warant sy'n cael ei reoli gan y Memorwndwm a'r Erthyglau o Gymdeithasiad.

YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL - parhad

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR, 2020

5. Rhoddion a chymunrhoddion

2020	Cronfeydd Anghyfyngedig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2020 £
Rhoddion			
Aelodaeth Ffrindiau'r Nant	1558	-	1558
Rhoddion a chymunrhoddion	478	-	478
	-----	-----	-----
	2036	-	2036
	=====	=====	=====
2019	Cronfeydd Anghyfyngedig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2019 £
Rhoddion			
Aelodaeth Ffrindiau'r Nant	5012	-	5012
Rhoddion a chymunrhoddion	7375	-	7375
	-----	-----	-----
	12387	-	12387
	=====	=====	=====

6. Gweithgareddau Elusennol

	2020 £	2019 £
Grant Canolfan Dysgu Cymraeg Cenedlaethol	360766	641262
Gweithgareddau elusennol	44132	161909
	-----	-----
	404898	803171
	=====	=====

7. Incwm Buddsoddiadol

	Cronfeydd Anghyfyngedig £	Cyfanswm 2020 £	Cronfeydd Anghyfyngedig £	Cyfanswm 2019 £
Llôg banc a dderbyniwyd	6	6	12	12
	==	==	==	==

YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL - parhad

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR, 2020

8. Gwariant ar weithgareddau elusennol

	Elusennol	Masnachol	Cyfanswm Cronfeydd Anghyfyngedig 2020	Cyfanswm Cronfeydd Anghyfyngedig 2019
	£	£	£	£
Gwariant uniongyrchol	469360	520689	990049	1318075
Costau cefnogol	17592	20240	37832	56054
	-----	-----	-----	-----
	486952	540929	1027881	1374129
	=====	=====	=====	=====

9. Gwariant ar weithgareddau elusennol yn ôl math y gweithgaredd

	Gweithgareddau Uniongyrchol	Costau Cefnogol	Cyfanswm 2020	Cyfanswm 2019
	£	£	£	£
Gweithgareddau elusennol	1010433	-	1010433	1318075
Costau llywodraethol	-	17448	37832	56054
	-----	-----	-----	-----
	1010433	17448	1027881	1374129
	=====	=====	=====	=====

10. Dadansoddiad o Gostau Cefnogol

Costau Llywodraethol:

	2020 £	2019 £
Ymgynghorwyr	-	12937
Cyfrifo a gwasanaethau cyfrifyddol ac archwilio	7967	25757
Costau proffesiynol eraill	9481	17360
	-----	-----
	17448	56054
	=====	=====

11. Incwm Net

Mae incwm net wedi ei ddatgan ar ôl y canlynol:-

	2020 £	2019 £
Dibrisio eiddo sefydlog	125389	119814
Costau lesi gweithredol	20384	18212
	=====	=====

YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN
NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL - parhad
AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR, 2020

12. Tâl yr Archwilwyr

	2020	2019
	£	£
Ffi am archwilio'r adroddiadau ariannol	5720	5200
	=====	=====

13. Costau Staff

Mae costau staff fel a ganlyn:-

	2020	2019
	£	£
Cyflogau	518285	593979
Costau Yswiriant Gwladol	39567	33952
Cyfraniadau'r cyflogwr i gynllun pensiwn	18683	17072
	-----	-----
	576535	645003
	=====	=====

Ar gyfartaledd fe gyflogwyd 28 person yn ystod y flwyddyn (2019: 47).

Ni dderbyniodd unrhyw staff mwy na £60,000 fel cyflog yn ystod y flwyddyn (2019: dim).

14. Costau a thâl yr Ymddiriedolwyr

Ni thalwyd unrhyw gyflog na buddion i unrhyw un o'r Ymddiriedolwyr yn ystod y flwyddyn yn diweddu'r 31.12.20 na 31.12.19.

Ni hawliodd dim o'r Ymddiriedolwyr unrhyw gostau teithio yn ystod y flwyddyn yn diweddu'r 31.12.20 na 31.12.19.

15. Asedau Rhodd

Yn ystod 2007 trosglwyddwyd tir Porth y Nant, Pistyll i'r cwmni fel rhodd gan Hanson Quarry Products Europe Ltd. Yn ôl y Bwrdd, a'r ddogfen a gofrestrwyd, nid oes gwerth i'r tir hwn.

Yn ystod 2007 derbyniodd y cwmni rhodd gan Ms Heulwen Richards o'r canlynol:-

Yr Ogof, Ravenspoint, Bae Trearddur, Ynys Mon, sef cartref Ms Richards. Mae ganddi les ar yr eiddo am weddill ei hoes. Gwerth yr eiddo yw £228,087. Mae'r eiddo hwn yn ffurfio rhan o'r cronfeydd cyfyngedig.

Siar 75% mewn darn o dir a elwir yn Cae Capel, Caergybi. Gwerth y tir oedd £269,171. Fe werthwyd y darn tir yma yn ystod 2020 am swm o £184,700 ar ôl costau cyfreithiol, a talu siar heulwen Richards iddi.

Siar 49% mewn 6 cae yn ardal Caergybi a adnabyddir fel Tir Môn. Oherwydd mai ond 49% sydd yn berchen i'r cwmni, mae'r gwerth a roddir iddo yn y cyfrifon yn isel, sef £1,972. Fe werthwyd y caeau yma, ac fe dderbyniodd y cwmni swm o £160,707 am ei siar 49%.

Fe briswyd y cyfan o'r darnau tir ac adeiladau gan Dafydd Hardy MRICS ym mis Mai 2009.

YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL - parhad

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR, 2020

16. Ymrwymïadau Amodol - Grantiau

Hyd at y 31 Rhagfyr, 2020 mae'r Nant wedi derbyn grantiau cyfalaf gan nifer o arianwyr i ddatblygu'r Capel a Chanolfan Ddehongli, Ffordd i'r Nant a Safle'r Nant. Mae cyfanswm y grantiau yma wedi eu nodi isod, ac efallai y bydd yn rhaid i'r Nant ad-dalu'r grant yn ôl mewn cyfnod penodol os yw'r cwmni yn newid yr amodau yn y cytundeb.

	2020 £	2019 £
WEFO - cam 2	600000	600000
Loteri	523846	523846
	=====	=====

17. Asedau Sefydlog

	Safle'r Nant £	Offer £	Cyfanswm £
Cost			
Ar 1 Ionawr 2020	7560458	140386	7700844
Ychwanegiadau	30081	14220	44301
Gwarediadau	-	-	-
	-----	-----	-----
Ar 31 Rhagfyr 2020	7590539	154606	7745145
	=====	=====	=====
Dibrisio			
Ar 1 Ionawr 2020	4169338	67095	4236433
Am y flwyddyn	110468	14921	125389
	-----	-----	-----
Ar 31 Rhagfyr 2020	4279806	82016	4361822
	=====	=====	=====
Gwerth yn y Llyfrau			
Ar 31 Rhagfyr 2020	3310733	72590	3383323
	=====	=====	=====
Ar 31 Rhagfyr 2019	3391120	73291	3464411
	=====	=====	=====

Mae Safle'r Nant wedi ei brisio ar y farchnad agored gan Christies yn Hydref 2019 fel £3.3m. Mae'r Bwrdd o'r farn bod gwerth y safle ar 31 Rhagfyr, 2020 yn adlewyrchiad teg, ac felly mae'r Bwrdd yn cytuno nid oes angen cost amhariad yn ystod y flwyddyn.

YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL - parhad

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR, 2020

18. Buddsoddiadau

Eiddo Buddsoddiadol	2020 £	2019 £
Cost		
Ar 1 Ionawr 2020	499230	499230
Gwaredwyd	(269500)	-
	-----	-----
Ar y 31 Rhagfyr 2020	229730	499230
	=====	=====
Gwerth yn y llyfrau		
Ar 1 Ionawr 2020	499230	499230
	=====	=====
Ar y 31 Rhagfyr 2020	229730	499230
	=====	=====

Mae'r cyfan o'r buddsoddiadau a ddangosir uchod yn cael eu dangos yn ôl eu gwerth.

Eiddo Buddsoddiadol

Yr eiddo a waredwyd oedd Cae Capel, Bae Trearddur oedd a gwerth d/y £269,171, a'r 6 cae a adwaenid fel Tir Mon oedd a gwerth yn y cyfrifon o £1,972. Felly erbyn 31 Rhagfyr 2020, dim ond tŷ Yr Ogof oedd ar ol.

19. Stoc

	2020 £	2019 £
Stoc	13624	17251
	=====	=====

20. Dyledwyr

	2020 £	2019 £
Dyledwyr masnachol	65689	85625
Taliadau ymlaen llaw ac incwm wedi cronni	7324	13812
Dyledwyr eraill	17183	27260
	-----	-----
	90196	126697
	=====	=====

YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL - parhad

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR, 2020

21. Credydwyr: symiau'n daladwy o fewn blwyddyn

	2020 £	2019 £
Benthyciadau banc a gorddrafft	86838	94541
Incwm ymlaen llaw	279883	165646
Credydwyr masnachol	4656	10883
Costau wedi cronni ac incwm a ohiriwyd	60795	57989
Treth ac Yswiriant Gwladol	16977	18147
	-----	-----
	449149	347206
	=====	=====

22. Credydwyr: symnau'n ddyledus ymhén mwy na blwyddyn

	2020 £	2019 £
Benthyciadau banc	547069	613524
	=====	=====

	2020 £	2019 £
Benthyciad banc yn daladwy ymhén mwy na 5 mlynedd	166578	253578
	=====	=====

Mae'r benthyciadau wedi eu sicrhau ar dir ac adeiladau'r elusen.

23. Incwm a Ohiriwyd

Mae incwm gohiriedig yn cynnwys blaendaliadau wedi eu derbyn yn ystod y flwyddyn am gyrsiau a digwyddiadau sydd yn digwydd mewn blynyddoedd i ddod. Cyfanswm yr incwm gohiriedig ar y 31.12.20 oedd £279,883 ac ar y 31.12.19 yn £165,656.

24. Pensiynau

Cynllun lle mae cyfraniadau wedi eu diffinio

Y swm a gynhwyswyd yn y Cyfrif Incwm a Gwariant ar gyfer cynllun pensiwn lle mae'r cyfraniadau wedi eu diffinio oedd £18,683 (2019: £17,072)

YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL - parhad

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR, 2020

25. Cronfeydd

Cronfeydd Anghyfngedig

	Ar 1 Ionawr 2020 £	Incwm £	Gwariant Trosoglwyddiadau £	Ar 31 Rhagfyr 2020 £
Cronfa Gyffredin	(242249)	800448	(902492)	72659
Cronfa Asedau Sefydlog	3464411	-	(125389)	44301
Cronfa Asedau Buddsoddiad	271143	75547	-	(116960)
	-----	-----	-----	-----
	3493305	875995	(1027881)	-
	=====	=====	=====	=====
			-	3341419

Mae'r Gronfa Asedau Buddsoddiadol yn cynnwys rhodd o eiddo a dderbyniwyd gan berson sy'n dymuno aros yn anhysbys.

Cronfeydd Cyfyngedig

	Ar 1 Ionawr 2020 £	Incwm £	Gwariant Trosoglwyddiadau £	Ar 31 Rhagfyr 2020 £
Cronfa rhodd anhysbus	228087	-	-	-
	-----	-----	-----	-----
	228087	-	-	-
	=====	=====	=====	=====
				228087

26. Dadansoddiad o'r Cronfeydd rhwng yr Asedau Net

	Cronfeydd Anghyfngedig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2020 £	Cyfanswm 2019 £
Asedau Sefydlog	3384966	228087	3613053	3963641
Asedau Cyfredol	952671	-	952671	718481
Credydwy'r llai na blwyddyn	(449149)	-	(449149)	(347206)
Credydwy'r mwy na blwyddyn	(547069)	-	(547069)	(613524)
	-----	-----	-----	-----
	3341419	228087	3569506	3721392
	=====	=====	=====	=====

YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL - parhad

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR, 2020

27. Gwariant Cyfalaf

Gwariant cyfalaf wedi ei gytundebu ond heb ei gynnwys yn y cyfrifon.

	2020 £	2019 £
Datblygiad rhan 2 o'r safle	- =====	- =====

28. Ymrwymadau Lesiau Gweithredol

Cyfanswm y taliadau sy'n berthnasol i lesau nad oes posibil eu canslo oedd:-

	2020 £	2019 £
Llai na blwyddyn	17542 ----- 17452 =====	21584 ----- 21584 =====

29. Trafodion gyda Phartïon Perthynol

Mae'r Elusen yn cael ei rheoli gan yr Ymddiriedolwyr sydd wedi eu henwi ar gychwyn yr adroddiad yma. Ni thalwyd unrhyw gostau teithio i'r Ymddiriedolwyr yn ystod y flwyddyn hon na'r flwyddyn cynt.

Ar ddiwedd y flwyddyn roedd y swm canlynol yn daladwy i Ymddiriedolwyr (nid yw llôg yn daladwy ar y benthyciad):-

	2020 £	2019 £
P. Ellis	2000 =====	2000 =====

30. Digwyddiadau wedi dyddiad y Fantolen

Ar ddiwedd mis Mawrth, 2020 bu'n rhaid i'r Ganolfan gau oherwydd y pandemic Coronavirus. Cafodd hyn effaith difrifol ar ganlyniadau ariannol yr elusen am y flwyddyn 2020. Mae'r cyfyngiadau yn golygu bod y Ganolfan yn dal ar gau ar ddyddiad arwyddo'r cyfrifon. Ond mae'r Bwrdd yn ffyddiog bod gan yr elusen ddigon o gronfeydd wrth gefn i'w alluogi i oroesi'r ergyd. Mae'n iawn felly bod y cyfrifon wedi cael eu paratoi ar sail ei fod yn fusnes hyfyw.

YMDDIRIEDOLAETH NANT GWRTHEYRN

DATGANIAD MANWL O WEITHGAREDDAU ARIANNOL

AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 RHAGFYR, 2020

	2020 £	2019 £
Incwm a gwaddolion		
Rhoddion a chymunroddion		
Ffrindiau'r Nant	1558	5012
Rhoddion a chymunroddion	478	7375
	-----	-----
	2036	12387
	-----	-----
Grantiau Covid	172675	-
Gweithgareddau masnachol	220833	791093
Elw ar werthu tir	75547	-
	-----	-----
	469055	791093
	-----	-----
Gweithgareddau Elusenol		
Cyrsiau, bwyd a llety	44132	161909
Incwm arall	-	-
Grant Canolfan Dysgu Cymraeg Cenedlaethol	360766	641262
	-----	-----
	404898	803171
	-----	-----
Incwm Buddsoddiadol		
Llôg banc a dderbyniwyd	6	12
	-----	-----
Cyfanswm incwm	875995	1606663
	=====	=====
Gwariant		
Gwariant ar weithgareddau elusenol		
Gweithgareddau uniongyrchol		
Cyrsiau, priodasau, bwyd a llety	(108664)	(335749)
Cyflogau, hyfforddiant a teithio	(520414)	(593979)
Yswiriant Cenedlaethol	(39567)	(33952)
Costau pensiwn	(18683)	(17072)
Costau lesi gweithredol	(20384)	(18212)
Gwres a golau	(36732)	(44326)
Cynnal a chadw	(46687)	(47767)
Yswiriant	(6836)	(5262)
Ffôn	(4400)	(3172)
Costau swyddfa eraill	(30756)	(36046)
Dibrisio	(125389)	(119814)
Elw ar werthiant asedau	-	542
Llôg ar fenthyciadau banc a gorddrafft	(12676)	(17010)
TAW anadferadwy	(27182)	(19408)
Hysbysebu	(2228)	(10959)
Deunyddiau	(4039)	(6273)
Costau banc	(5796)	(9616)
	-----	-----
	(1010433)	(1318075)
	=====	=====
Costau Llywodraethu		
Ffioedd cyfrifo	(2467)	(20557)
Ffioedd archwilio	(5500)	(5200)
Costau cyfreithiol a chostau proffesiynol	(9481)	(30297)
	-----	-----
	(17448)	(56054)
	-----	-----
Gwariant ar weithgareddau elusenol	(1027881)	(1374129)
	=====	=====

